

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-só emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Feladvó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,

hova az előfizetők és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díját fizetendő. — Hirdetések előre fizetendő.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:

Vasárnap és esütörtökön.

Bácsmege nyakig az iszapban.

Déronya jegyzőjét, Antis Jusztin urat f. hó 20-án fegyveres esendőrök hozták Zomborba a törvényszék vizsgálati fogságába.

Van-e a ki azt kérdi, hogy miért?

Van-e, a ki ne találja természetesnek azt, ha Bácsmegeben egy jegyzőt hivatalától fölfüggesztenek, leköszönhetnek, fegyvelni eljárás útján elcsapnak, vagy börtönbe hurozólnak.

Hiszzen az utóbbi években napirenden volt a megyei jegyzői karban a kétségbeesés születe öngyilkosság, a fegyvelni uton való elcsapás, a kegyelem útján nyert leköszönötés s a vizsgálati fogságban való huzamos tartóztatás.

S a mi legföltűnőbb a dologban, — éppen a megye központjához közelebbi községek jegyzői, éppen a hatalom legbenfenekebb barátai azok, kik hurokra kerülnek. A megye központjához legközelebb eső községek jegyzői a legmegrovottabbak. Ezek botlanak legnagyobb s zuhanak legmélyebbre. S vajjon van-e kétség az iránt, hogy e rákfené kiinduló pontja itt van a megye székhelyén?

Fejtől büdösödik a hal, mondja a magyar példaszó.

A rothadás baktériumai itt vannak elterjedve, s innét ágaznak ki a megye testébe s a fekélyek, melyek koronkint telőnek, innen nyerik tápláló kutfőjüket.

A gyógyításnak tehát innen kell kiindulnia.

De vajjon elégséges lesz-e Sándor Béla főispán eltávolíthatása?

Korantsem!

Bácsmegeének egy radikális tisztító kurán kell keresztül mennie, hogy gyökerestül kiirtassék belőle minden rothadás s fekély.

Bácsmeget purifikálni kell fölről lefelé s vissza.

A Sándor Béla 10 éves főispánsága alatt megcsontosodott korrupciót nem elég egy erőyes új főispán által üldözöbe véteni, hanem itt a vas égető tűzére van

szükség. Vágni s égetni kell itt a sebeket, ha gyógyulást akarunk remélni.

De midőn ekkép kijelöljük a sár és iszapban nyakig elmerült megye megmentésének módját, egyszermind azt a megnyugtató hírt is közölhetjük a megye mélyen tisztelt közönségével, hogy a kormány végre a eszelekvés terére lépett.

Sándor Béla főispánjának napjai még vannak számlálva. A jubileumi 10 év, melyet uszly-hordói s talpnyalói Te Deum-mal s napokra terjedő ünnepi programmal készültek megülni, esattanosan fog végződni. Sándor Béla menesztetni fog.

Egyelőre csak ennyi az, a mi kormánykörökből — **mint bizonyos** — kiszivárgott.

Hogy mi fog ezután következni, hogy ki fogja az üresen maradt főispáni széket betölteni, az iránt egyelőre nem lehetünk tájékozva. De hogy az a kéz, mely most a gyeplőket megragadni fogja, erős lesz s vaszorítása alatt a korrupció mérges kigyói megfojtának: az következtethető abból is, hogy a kormány a megyei viszonyok fölül immár alaposan tájékozva van s tudja, hogy ide csak tetőtől talpig gentleman, izrl-izre becsületes és igazságszerető ember szükséges.

Olyan ember kell ide, a ki a megyei főszojgabi-rókkal s jegyzőkkel nem itta még meg a „bruderschaft”-ot.

A közigazgatási reform küszöbén.

A „Budapesti Hírlap” szept. 21-iki számában írja az alábbiakat:

Majthényi báró és Fáy főispánoknak saját kérésükre történt fölmentését egy sajtó, mint a nagy közönség különféle képpen kommentálta. A való igaz a dologban az, hogy a távozott két főispánt még több kollégája fogja követni s így nyilvánvaló, hogy Szápary Gyula gróf miniszterelnök elérkezettnek látja az időt a közigazgatási reformjára vonatkozólag tett ígérétének bevaltására.

De jelent egyebet is, azt, hogy a miniszterelnök a maga lábán akar járni s szakítani kíván komolyan a Tisza-rendszerrel és ennélfogva annak embereivel is.

Szápary miniszterelnöknek ez elhatározása a Tiszáék táborában már nem is titok.

Még csak a kezdetnek kezdetén vagyunk — talán még ott sem — s már is hallható a zugolódás a bukkott miniszterelnök befentesi részéről. A jelszó ez: Nem kell Szápary! Gögös arisztokrata, semmi egyéb! Aztán — nem minden naivitás nélkül — hozzáteszik: Hisz az egész országban mindenki ideiglenesnek tartja — kormányzása pünkösdi királyságnak nem egyéb. Szóval a kormánypartban megindult a mozgalom a miniszterelnök ellen, s hogy a hadjárat a párton kívül, tehát az országnak egyes vidékein is meginduljon, arról gondoskodni fognak a saját kérésükre majd fölmentendő főispánok s amaz alispánok, a kik azért fognak visszavonulni a közigazgatás rögös pályájáról, mert a kormány által benyújtandó közigazgatási törvényjavaslatok ellen nyílt s agitatórius állást akarnak elfoglalni.

Mindaz a főispán tehát, ki a kormány közigazgatási javaslataival nem fog egyetérteni, — számar nézve ilyen 14 van, — meg fog válni állásától. Van olyan is, a ki bármilyen leghy is a kormány álláspontja a sokat hangzatosított nagy reform kérdésében — szívesen megmarad, ha csak a vezetése alatt álló megye ellen minduntalan megújuló panaszok nem diszkvalifikálják. Ilyen Sándor Béla Bács s Kardos Kálmán Baranya megye főispánja. **Előbbi hamarabb, utóbbi később, de menni fognak, mert a belügyminiszterumban kezdik unni azt a számtalan s hozzá jogosult panaszt, a mely a két megye községi adminisztrációja ellen beérkezik. Bácsmege főispánja a legyezetésről híres, Baranyáé pedig elégtelenségéről; így klasszifikálják a két szomszédot, a hol legjobban ismerik.**

Hogy a bekövetkező s kimaradhatatlan főispáni változások elő fogják idézni a pártok átalakulását is, nevezetesen: a kormánypart s a mérsékelt ellenzék amaz elemeinek összeforrását, a kik a kormányban az állami közigazgatásra vonatkozó javaslatait helyeselni fogják, az természetes. Viszont azok, a kik municipálistáknak nevezik magukat s ma még akár a kormánypartban, akár a mérsékelt ellenzékben ülnek, kénytelenek lesznek pártjukat elhagyni az egyszerű okból, mert mindkét helyen fel lesz vetve a pártkérdés. Ezek száma a kormánypartban negyvenre, a mérsékelt ellenzékben

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A kéz.

Írta: HUGUES LE ROUX.

Azok közül a kiváltságos emberek közül való volt, a kik nem távozhatnak a szalonból vagy dohányzószobából a nélkül, hogy ne szalajon meg mögöttük egy hang:

— Milyen kedves ember!

Es igazán volt benne valami rendkívül előkelő háj, a jó nevelés, a finom szokások kisugárzása. Gondolkodása alkalmasint kevesebbet ér, mint a eszevége; de mégis mindenki szeretett a közelében lenni, modora vonzó volt.

Csak a kakán esomót keresők fedeztek föl benne is valami nevelésességet:

— Kedves ember az bizonyos . . . Csak az a kár, hogy olyan ostoba mániája van.

— Ugyan mi?

— Hogyan? . . . Hát még nem vette észre . . . a kezét? Magastermetű ember volt, csupa izom a nemes testgyakorlatoktól; de a keze, bár férfias, meglepően gyöngéd, az ujjai vékonyak és olyanok voltak, mint egy berezegnőé.

Ha elibéd nyújtotta ezt a kezét, keztüetlenül, nemesak meglepett, de szinte nyugtalanított annak formassága, kedves kövérsége: a vakító fehérséget kéklő erek futották át, s a csiszolt márvány hatását tette a szemre.

Bizonyos, hogy sokkal jobb ízlésű ember volt, semhogy szin-padi fogásokkal kezére vonta volna a figyelmet; természetesen, valamint egész teste, úgy a keze is mozgott; de ha egyszer a néző észrevette testének ezt az esztétikus részletét, önkénytelenül is érezte, hogy ez a kéz tudatával bír szépségének. A esodálatos arányosság oly hatást tett a szemlére, mintha a kéz büszkén viselte volna magát, s ebben a roskarakt affektációt fedezhetett föl a kéz tulajdonosa részéről.

E mellett látszottak bizonyítani a jól ápolt kezekre vágott,

gondosan levakargatott körömök. A balkéz középső ujján két gyűrűt viselt: az egyik a magába harapó kigyóval a végtelenséget jelképezte; a másikban gyémántforgácsal körülírtakott halvány zafir ragyogott, épp oly kék, mint az átlátszó erek.

Ez a két gyűrű nagyon kíváncsisvá tette az asszonyokat, mert se multját, se szerelmét nem ismerték.

Véletlenül lakására vetődtem, ahol ritkán fordult meg valaki. Mig az inas bejelentett, egyedül ültem dolgozó-szobájában s figyelmesen néztem körül. Mintha a falakról akartam volna leolvasni életének és személyének titkait.

Nem ily keretet képzeltem én neki.

A rokokó tarka, virágos szövelei helyett rideg egyszerűséget találtam: bürdívánt, börszekéket, fegyvereket, fényképeket, sátor a szögletben; mindmeganyai emléke kozmopolita életének.

A kandalló párkányán, éppen a lábas óra helyén, gipszből láttam egy kezét selyemvánkoson nyugodni. Kíváncsiam közeledtem feléje s hirtelen így szóltam magamban:

— Ez az ő keze!

Ugyanekkor gúnyosan elmosolyodtam e hiúsággal szemben, mely lakása helytelyében így megbecsüli a saját szépségét.

A kéz fölé hajoltam.

Nem volt művészi munka, hanem csupán egy praktikus emberi kezét oly híven, oly finoman adta vissza, hogy hűsből és vérből álló kéznek tetszett.

Nem állhattam ellent a vágyamnak s végig tapogattam a kezét. Azután fölvettem s megvizsgáltam a kifejező vonásokat.

Olyan harmonia, a körvonalak oly tisztasága nyilvánult rajta, hogy elfogódottan, rabbá ejtve álltam ott.

Egyszerre, egészen mellettem, megszólalt egy hang:

— Hogy érzi magát?

A gazda volt. A vastag szőnyegen neszelelenül hoztam juttott, szalmapapucsban.

Szégyeltem kíváncsiságomat. Ő a világ legtermészetesebb hangján így szólt:

— Ön edesanyám kezét nézi?

Azzal elvette tőlem a gipszöntvényt s felkézelt maga elé tartotta; a másikat melléje helyezve. Láttam, hogy a kettő tökéletesen azonos.

— Boesásson meg, — mondtam — nem tudtam, hogy ez családi ereklye. Azt hittem, hogy én az ön tulajdon kezének gipszöntvényt esodolom.

Mosolygott, a diványra mutatott és szóla:

— Foglaljon helyet. Igaza volt önnek, ereklye, halvány. Ugye tudja, hogy a keleti népek házuk ajtaja fölé nyitott kezét rajzolnak, hogy a balsorsot elhárítsák. Ezt a szerepet játsza ez a kéz az én életemben.

Meglepette néztem rá; ő folytató:

— Ez egy kissé különös történet, nem egészen a párisiak ízlése szerint való; azért előre kérem, ne vesessen ki.

Mondtam már, hogy ez a kéz az edesanyámé volt. Ez az egyetlen emlék, mely tőle rám maradt. A születésemre következő napon meghalt.

Atyám, kinek nem maradt tőle areképe, gyakran mondta, hogy Rafael tátyólos Szűz Mariájához hasonlított. S valóban, anyám ott született Kalábria küszöbén, ama városok egyikében, melyektől a hegyek távol tartottak minden inváziót, s hol a típus tisztá maradt.

En megközelítés hi képmása vagyok atyámnak és csupán anyám finom kezét örököltem; csak a fegyverforgatás változtatott egy kését eredeti eleganciájukon.

Anyám halála fölött atyám élete utolsó napjait nem tudott megvigasztalni. Hosszu ideig látni se akart engem; egyszerre, tizenkét éves koromban, parancsot adott, hogy vezessenek hozzá.

Sohase felejttem első találkozásunkat.

Szobája küszöbén habozva megálltam.

Atyám jószágosán szólt:

— Lépj be, fiám.

Szenvedélyes türelmetlenséggel az ablakhoz vonzólt.

— Lássuk, hasonlitasz-e hozzá?

háromra rug. A függetlenségi párt — Unger Alajos, Pázmány Dénes s úgy hiszszük, Czirer Ákos kivételével — bármily zilált is ma, a már jelzett 43 különféle párti törvényhozóval együtt erős támaszt fog intézni az új kormánypart ellen.

A pártok állása az állami közigazgatási kérdésben — feltéve mindig, hogy a kormányának sikerül annak leghathatósabb védőit, a mérsékelt ellenzéklet megnyerit — úgy fog állani, mint 320 : 135. A kormányának többsége a horvátokon kívül mindig 100-on felül lesz.

Mondanunk sem kell, hogy a távozó főispánok helyet egy-két mérsékelt ellenzéki politikussal is fogják betölteni.

POLITIKAI HIREK.

* **Apponyi gróf és Salisbry.** A Times-nak jelentik Budapestről: Apponyi Albert gróf, a mérsékelt ellenzék kitünő vezére, a ki a minap szünidei utjáról visszatért, találkoztak ford Salisbryvel, a kivel hosszasan a politikai helyzetről értekeztek. Lord Salisbry nagy érdeklődést tanúsított a magyar közügyek iránt és Apponyival megbeszélte e napirenden levő fontosabb kérdéseket. Többek közt a Tisza bukásának okairól is tudakozódott.

Előfizetési felhívás.

„Zombor és Vidéke“

1890. évi

IX. évfolyamának 4-ik évfolyamára.

F. évi október hó 1-től a „Zombor és Vidéke“ IX. évfolyamának 4-ik évfolyamába lép. Fölkérjük tisztelt előfizetőinket szíveskedjenek lejárt előfizetéseiket megújítani, egyben pedig hátralevő előfizetőinket is felkérjük, hogy ez alkalommal hátralevőit is beküldeni szíveskedjenek. — Lapunk előfizetési feltételei a homlokzaton olvashatók.

A „ZOMBOR ÉS VIDÉKE“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Megyei s helyi hírek.

* **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város gazdasági köldött-sége által ezenel közhírre tétetik, miszerint a városi szolgásművelést és rendőrk részére szükséges, 2654 ft 50 krral előirányozott ruhahatékot és szelvények beszerzése iránt az árjelítés f. évi szeptember hó 28-án délelőtti 10 órakor a városban nagytérben fog megtartani. A feltételek és minták a hivatalos órák alatt a számvonásnál megtekinthetők. Zombor 1890. évi szeptember hó 20-án. Vukicsévits Péter tanácsnok.

* **Hymen.** Dudás József kulai szolgabírósi iktató, eljegyezte e hó 16-án Galambos Juliska szolgabíróval.

* **Graff Károly** szabadkai kir. törvényszéki bírót az igazságügyminiszter a kir. táblához kiséget bírónak rendelte be.

* **Enders műlovárdája** — a vármegyházi palota háta mögött folyton szűlőlt ház előtt tartja érdekes előadásait. Különösen nagy tömeget vonnak Enders lényait, kik nemcsak plasztikus műlovárdák, de egyszerűen igen szép jelenségek is. Az előadás-programmjait mindig változtatások s Enders ur nem is panasz-kodik részvétlenség felől.

* **Eskütvő.** Grossinger Károly újvidéki gyógyszerész leánya, Matild kisasszony és Lander Emil es. és kir. vadászofőhadnagy (Travníkról) e hó 15-én esküdtek örök hűséget az újvidéki rom. kath. templomban. A násznagyk tisztelet Kráznai Mihály Peesről as Rohonyi Gyula újvidéki orsz. képviselő vitték.

Egy ideig kedvetlenül vizsgált, mikor tekintete hirtelen, kezeimre esett. Nagyot sikoltott, lehajította fejét, s esőkökkel borította kezimet.

— Atyám, édes atyám! — könyörgöttem neki.

Semmit sem hallott, könyei ömlöttek. Végre felkelt ingadozva irrasztalához járult, s egy kis fiókból ezt a két gyűnt vette elő, melyeket itt lát az újjajon. Újjajra huzta, s aztán zoknyva mormogta:

— Fiam, az Isten reád hagyta örökül anyád kezét, hogy halálos órában megismerdhasam, Orzid meg őket tisztán.

Haszévi együttlet után atyám meghalt. Egyedül maradtam a világon, rokonok nélkül. Vel-m nevem is kihalt. Most már tudom, hogy méltán fozom ezt a nevet viselni halálom órájog. De sokáig kellett küzdenem, míg idáig tudtam vinni.

Kétségtelen, hogy kalabriai anyám vérvét egy kis bígalmi-hajlamot örökölt. O benne csak szunyadtok; én belőlem elemi erővel kitört s gyakran közel álltam hozzá, hogy örök árvösségemet elvesszem.

Ne nevessem, kedves barátom. Azt hiszem, hogy becsatlenség kezét fogja a ferjél, akinek előbb a nejt érintettük: becsatlenség fogszdni a kártya zold asztalán guruló aranyat. Két szenvedély élt bennem: a játék, meg az asszony szenvedélye. Tudja az Isten, hova ragadtak volna.

De valahányszor azon a ponton álltam, hogy elkövessek valamit: tekintetem kezemre tévedt, a holt anya kezére s egy ütök hang fölcsökölt szívemben: „Nem, te nem teszed kezedet bűnied cinkostársává.“ Ellenálltam s a bűn rohamát is gyöngyözték. Most már nyugodt vagyok, ha eljön az egyesülés órája, így szólhatok majd a nohoz, akit sohasem ismertem:

— Anyám visszahozom kezeit. Gyermekedre bízad, hogy tisztán öröke meg: nem szenyetbe be őket.

... A zold szót már remegő hangon mondá. Aztán a gispékézt gyöngyöden megeskolta s visszatette a selyemvárosra.

* **Helyreigazítás.** Révész Ernő a lapunk 76-ik számában megjelent költemény felől a következő levelet intézte hozzánk: „kedves szerkesztő úr! Az a vasnapjai poema! Pompás a részletekben és egészben. Az én szempontomból csak az a nagy hibája van, hogy nem én írtam. A kéziraton — tessék csak utána nézni — oda van téve a czim alá Góstenetek, ennek a hollandus költőnek a neve. A szedőgyerek felejtette ki. Már pedig arról meg vagyok győződve, hogy az isten teremti költőket, hanem, hogy a szedőgyerek is képesek legyenek rá, arra nézve nekem valamelyes kétségeim vannak. Hiszen édes szerkesztő úr, ha én ily n verset tudnék nyelbe öntni! — Azt már csak mellesleg említem meg, hogy a költemény címe nem Hlt és mód, hanem Ut és mód. De ha a nyomdászgyereknek amúgy jobban tetszik, hát isten neki, legyen neki igazsa. — Szíves üdvözzellett az ön igaz híve — Révész Ernő.

* **Eskütvő.** Araczkj Ulászló Ada város jegyzője és Babócs Gizella k. a. e. hó 17-én d. e. 11 órakor esküdtek egymásnak örök hűséget.

* **„Hihetetlen“**, czim alatt közölt vezércikkünk czefalától a „Bácska“ a titeli járás főszolgabírójának következő táviratát közli: „3950. szám. Főispánok. Zombor. Gardinoveci ügyben eddig vizsgálta Trifunovits jegyző bűnösségét nem igazolta. Nevezet sem tartóztatva, sem a sendőrök által bíróság elé állítva nem lett. Sertéshez tulajdonjogát rendes járattal igazolta. **A lopott sertés Gyurgyevoról került egy gardinoveci lakóshoz, kítől a jegyző megvette.** Gyanusitva vannak Vig nevű Gyurgyevó községi közeg, egy ottani és egy gardinoveci lakos, kik le is lónak tartoztatva, jelenleg **szigorú bírói vizsgálat folyik**, mely hivatala lesz kideríteni, kik részesei a bűnygyben. Ez ügyben egy a Retkov Kada által tett másik fölmentésre vonatkozó jelentésemet holnap betérjesztem. Nagy — főszolgabíró.“ — E táviratra meg kell jegyeznünk, hogy azzal a lapunkban közölt czikket megeztetve nem látjuk. Mi magunk részéről nem állítottuk, hogy Trifunovits jegyző bűnössége már igazoltatott hogy tartóztatva és bíróság elé állítva lett. Ezt a Zasztavából átvett gardinoveci ötven polgár által aláírt söröngy állítja. Mi azon kijelentéssel, — hogy „ha a Zasztava híre nem alap nélküli“ vontuk le következtéseinket az esetből. Mi úgy mennyire jogosultak voltunk a Zasztava által közölt táviratbőlkifolyágot ezt megselekedni, mutatja az a körülmény, hogy miatt az eset fölötti méltó földhórdorodásunknak adtuk kifejezést, — már is egy új, sőt ennél sokkal nagyobb jelentőségű eset merült föl, melyről lapunk ma vezércikkében szólnak. Ezt addig is, míg a kérdéses czikk írója nyilatkozhatik.

* **Táncszéki.** A bajai kath. legényegylet 1890. évi szeptember hó 28-án az „arany bárány“ vendéglő dísztermében hangverseny és színjátékkal egybekötött jétékonyezélt, zárkörű táncszéki rendez. Kezdeté esti 8 órakor. — Program. I. Viharban. Dürner Gy.-tól, előadva Vilhelm Károly egyfői karnagy vezetésével, az egyfői dalárda. II. Felhő Klári. Eredeti népszimni 3 felvonásban. Irta: Rátkay L. Rendező: Hortobágyi Lipót. — Szerzők: Özv. Aba Györgyné Horváth Józsefné asszony, Aba Andras, fia, molnármeister Taub Gyula, Felhő Klári Benézák Mariska k. a., Felhő Katica Ury Szidonia k. a., Fátoly Ferdó molnár leánya, Abaok rokona Benézák (Kálmán, Tenger Adam, molnár ezelmester Varga János, Bálint, fia Tokody Gusztáv, Csik Vendel, szabómester Csáky Károly, Istók, fia Góddor Lajos, Viola Eva Steingner Lajosné asszony, Rókkáné, Tenger gazdasszony Salacz Katica k. a., Gergő keresztfia, molnárinas Huzovics Antal, Szita Pista, Pummer Gyula, Tomjén János, esperes Csánádi J., Turbák Maté X. Benecz, mindenes Ury Pál, Magda, eselőd Oravecz Irén k. a., Gyuri cigány Lissák Kálmán, Egy legény Gyetvai József, Molnárk, nép, cigányok. Történi az első felvonás Reglóban, Aba András udvarán, a második felvonás az Jharosi eserdában“, Fátoly Ferkó házában, a harmadik felvonás Aba András udvarán. Az első és második felvonás közt pár hónapi időköz. Az egész: Roglón, a Duna mentén. Idő: Jelenkor. — III. Nemzeti borsal. Szaszkovszkytól, előadja az egyfői dalárda.

* **Bács-Bodroghvármegyei gazdasági egyesület.** Vettük az alábbi meghívót: Van szerencsén uraságodat a folyó évi szeptember hó 28-án Verbászon tartandó lódiájás délelőtti 9 órakor, a lóverseny délután 2 órakor kezdődik. Amennyiben Verbászon tartózkodása alatt lakást kíván felvenni, szíveskedjék ez iránt Verbászra, Rombay Deszö utkárhöz fordulni. Kelt Zomborban, 1890. szept. 18. Schmausz Endre, elnök.

* **Halálhíres.** Keserüty Gyula zenai városi irnok, f. hó 17-én gyűllaladásban meghalt. Temetése e hó 19-én volt.

* **A mi kir. táblánk:** A szegedi kir. tábla ideiglenes elhelyezése is jó nagy számra pénzbe került. Elkészítette a szegedi mérnöki hivatal a tábla elhelyezésére kijelölt pénzügyi palota és a Hungaria-pótlat átalakítás tervezetét s ennek alapján a költségvetést arról, hogy ez az átalakítás és berendezések mibe kerül. A pénzügyigazgatásági épületben szükséges átalakítás munkálatait és berendezéseket összesen 4469 ft 82 krajczárta, a Hungaria-pótlat helyiségeinek átalakítása pedig 3874 ft 33 krka kerül. Az összes költség tehát 8344 ft 15 krka kerül.

* **Topolyáról írják nekünk:** Városban különös hír jár szájról-szájra. Suttogva azt beszél az emberek, hogy a mult heten a kizsaii plébános Steltzer Frigyes úr utazott Topolyán át Bajszára, és hogy Radimeczky Ferenc jegyző úr, a mint meglátta a plébános urat, magához hívta és felszólította volna Zakár János helybeli árvaq atyját, hogy menjen utána két legénynek és verjék be fejét a plébános urnak, hogy ő, a jegyző, nemcsak Zakár Jánosnak, hanem a felbérliend két legénynek is egyenkint egy-egy tiszszel fog kedveskedni. — Egy másik levelezőnk írja, hogy ő szem és fultanuja volt annak, a mint Radimeczky Ferenc községi jegyző ur felszólította az árvaqatjait Zakár János, hogy pozzsa fel a kizsaii plébános, Steltzer Frigyes urat, de hozzá teszi, hogy Zakár János fölhórdorodás fogadta a jegyző ajánlatát. — (Felszólított a megnevezett két urat, hogy ezen ügyben saját érdekében nyilatkozzanak. Szerk.)

* **Helyreigazítás:** A lapunk f. évi 20-iki számában megjelent „Fővárosi Ertesztő“ czimú közleményben megemlíttet Gurovits Tamás fúszterelőt Bpestben király-utca 31. sz. és nem 30. szám alatt létének, mire t. olvasóink figyelmét felhívjuk.

* **Örmöhr a honvédujoneczoknak.** A honvédelmi miniszter olyan rendelkezést közölt a parancsnokságokkal, melylyel a képviselőházban tett egyik ígérgetet váltja be. Mire ki is volt adva az utasítás, írja a „Szegedi Napló“, hogy október 6-ikán behívtasának az ujonczok és azok közt a portartalékos ujonczok is. Most a miniszter azt rendelte, hogy a portartalékosokat egyáltalán ne hívják be, a rendes ujonczokat pedig csak tavaszra.

* **Uj törvényjavaslat a szövetkezetekről.** Azok a visszasságok, melyek nálunk a szövetkezetek és

főleg a hitelszövetkezetek alakítása és működése körül mutatkoznak és a melyek további megfontásra igen könnyűen a más országokban annyira áldásosnak bizonyult szövetkezeti eszme teljes diskreditálására vezethetne, arra bírtak a kormányköröket, hogy tüzetesen tanulmányozzák a kérdést abban az irányban, hogy a szövetkezetekre vonatkozó törvényes intézkedések mennyiben volnának megváltoztatandók. Az úgy már meglehetősen előrehaladott stádiumban van: mert, mint a Szövetkezés jelenti a kereskedelmi miniszterium elkészítette az új szövetkezeti törvény tervezetét, mely most a pénzügyi miniszterium által vetetett tárgyalás alá. Remélhető, hogy az új szövetkezeti törvény, a mint egy részről meg fogja tudni akadályozni az egészégtelen alakulásokat, egy másrésztől lehetővé fogja tenni, hogy számos új irányu, mint ipari, biztosítási stb., vállalkozás keletkezék szövetkezeti alapon.

* **Dudás-Burtik-affair.** „Az adataknak szíves üdvözet!“ Így kezdődött a dolog. Ugyanis dr. Dudás Gyula ismert nevű történész kedélyes hangon figyelmeltette egy helyi ispan az adai múkedvelőket arra a fureszságra, hogy ők a Rákocy-induló t. adagion eredeti műivoltában a szolgabírójukban ígérték, — el nem adhatják azon egyszerű oknál fogva, mert a Rákocy-induló eredeti műivoltában senki sem ismeri. E fölött az adai múkedvelők előbb hírlapi polemáit, majd a meg „szívesebb üdvözetek“ révén valóságos toll-harost indítottak, melyhöz dr. Dudás Gyula magára nézve oly sértést olvasott ki, hogy kénytelen volt lovagias elégtételt kérni a czikk írójá dr. Burtik Gyóző adai orvostól. Az elégtétel f. hó 20-án Szabadkán meg is adott karácnybaq alakjában, melynek eredménye az lett, hogy dr. Dudás sértett elégtelene karján. Most természetesen a „Fegyverselyes üdvözet“-től válhattak el egymástól az ellenteltek, s a Rákocy-induló eredete is békén maradt az évszázadok homályában.

* **Kiszászról írják nekünk:** Helybeli lelkeszünkön, Stelczzer Frigyes uron, e hó 11-ikén egy gyalyatos merényelt követeltett el. Említett napon megnevezett lelkeszünk az iskolások több tagjával a községnek tanástermébe indított azon czélból, hogy a tanköteles gyermekek tantermebe becsuszott hibákat kijavítsák. A mint javában dolgoztak a zold asztal mellett egészen varatlanul, mintha égből lepottyant volna, előállott ifj. Zsigmond Gyula községi segédjegyző ur, és fenyegető hangon azt kérdezte lelkeszünktől, igaz-e az, hogy a lelkesz ur őt egy alkalommal majomnak elnevezte volna? A lelkesz ur határozottan és ismétlenül felelt, hogy ezt sohasem tette, és felszólította Zsigmond Gyula urat, hogy nygt a kir. bíróság elé vigye, de őt, ki hivatalosan jelen van, további kérdésekkel ostromolni ne merészelje. Ezen szavak hallatára ifj. Zsigmond Gyula dühbe jut s oly erővel ütötte a lelkesz urat arczul, hogy az székével majdnem fölfordult. Hat ez kellett még Kiszászban az általános fölforduláshoz.

* **Hymen.** Pandek Antal 6-bései kereskedő eljegyezte Gabriel Etelka kisasszonyt O-Beséről.

* **A király és a esabaiak.** Midőn Nagy-Váradon Békés megye köldöttége tisztelettel a királynál, ő felsőge — mint a B Közlöny írja — Péky Antal esabai plébánoshoz így szolt: Csaba főtájk lakossága magyarsodók-e? mire a plébános így felelt: Annak rendje és módja szerint. Ő felsőge elmosolyogta magát.

* **A bácsi tiszaí armentesítő társulat** a folyó 1890. évi szeptember hó 23. napján O-Besce tárköszeg közgyűlési tervben délelőtti 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott következő tárgysorozattal: 1. A folyó 1890. évi augusztus hó 23-án megtartott közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Az 1889. évi számadások bemutatása. 3. A magyar földművelésügyi engedélyzet 1.460.000 fros kölcsönöngy véglegeséhez utólag bekírt pótlások elintézése.

* **A főispánok elmenesztése** már megkezdődött. Erről eszünkbe jut boldogult Tóth Kálmán „Bolond Miskája“, a kinek sebhely sem fert a szívéhez 1867-ben, hogy Pinkovits a főispán-ságból rögtön a kiegyezés után ki nem tették, s ezért keserűben így sóhajtott fel: „Cserebogár, sarga eserebogár, nem kértem én tőled mikor lesz nyár? Csak azt vagyok én kérdeni bátor: Mikor megy el az adminisztrátor.

* **A zenai honvédugyelet** a f. é. okt. 6-ikán lelepleződő aradi honvédszoborra a város nevében díszes koszorút helyeztet, melyet az egylet elnöke: Lichtenstein Ferenc személyesen fog elvinni.

* **Öngyilkosság.** Skenderovits Kristóf szabadkai 10 éves ifju, f. hó 18-án d. u. 1 órakor alig, hogy a szállásról hazakereszt, föléllette magát. Még elve szállították be a szabadkai kórházba, de ott esakhamar meghalt. — Gyászos tetteinek okát meg csak nem is sejtik.

* **Vasúti baleset.** Daka Antal felgyűlégy gyakornokot — a szabadkai pályaháznál, midőn a esztaköz kocsik egyikének lécét ki akarta kapcsolni, a sebesen rohanó kocsit elütötte s rogtón szörnyet halt.

* **Halál henezegésből.** E hó 18. d. u. 2 óra tájt Salata Gergely és Simics N. a szabadkai halasi szőlőkben kóboroltak, Habinyák Imre söfőcsész ezt észrevéte, utpakt állította. A jómardak azonban ellenzékelték és bizván erejükben, a eszót földre aperték, dulakodás közben aztán a eszöcsnek foggyere vérdelenül esült, de oly szerencsétlenül, hogy a eszót a serét balszeme felett homlokra talalta. A szerencsétlen embert, ki most élet-halál közt lebeg — a szabadkai kórházba szállították, a tetteseket pedig, kik közül Salata szintén jelentékelten sérülést szenvedett, — aktsírték az ottant a kir. ügyészéghöz.

* **Halálos kimenetelű baleset.** Gruits Panta újvidéki földműves e hó 16-án nevelő Dragunival a kukorica földre akart menni a kátyi rétre. Ezért közelebbi utat választott és kocsijával a Duna tette mellett haladt, de a Duna aradása következtében egy árkos helyen át kellett volna mennie; itt lóva megkötörösdött, s a magas partok maga után rántva a könnyű járművet, mindannyian a vízbe estek. Gruits neje a hullamok közt lelte halálát, úgy szünte a ló is odaveszett. Gruitsot sikerült az oda siető munkásoknak a biztos halál torkából kimenteni. A nőnél állítólag 210 ft volt, mely szintén odaveszett. A nő hulláját kifogták s e hó 17-én temették. Szerencsétlen halálát férjén kívül négy gyermeke siratja.

* **Szerencsétlenség.** Radics Mátyas 6-bései hitközségi képviselő, f. hó 19-én délután nagyobb társasággal átérkezett kocsin Adára, hogy Fonyó plébános lássa. A kocsit egyik kerék elmaradt a tengelytől, minek következtében a kocsit föllibent. Radics kiesett belőle s oly szerencsétlenül bukkott a földre, hogy karját törté.

* **„A Héti“.** Heti lapjaink sorában egyik sem dicsékedhetik azzal, hogy egy rövid év alatt annyit foglalkoztatva volna a napi sajtót és a közvéleményt, mint a Kiss József által kiadott „A Héti“. Politikai jellemrajzai abban a genében, melyek Kákai Aranyos megteremtett, egytől-egyik országos föltűnést kellettek, utalunk

Tizsa Kálmán, Szapáry, Szilágyi Dezső, Kállay, Ugron jellemrajzaira ezek a legjobbakkal közölte, a mit valaha e nemből írtak. A Hét" első sorban szépirodalmi hetilap, érdekesítő novellistika része van, versei mindig kitűnők, tereczkék dunnak a szellemű és tartalomú. Az egész irodalom dolgozik "A Hét"-ba, melynek összeállításán mindig meglátás a gondos szerkesztő köznyoma. Minden művelt magyar embernek érdekében áll, hogy o lapjain szerepeljen. Ajánljuk e lapot olvasóink figyelmébe. — Előfizetési ára: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

*Képviselő és alügyész. A hivatalos lap múlt egy száma közli, hogy az igazságügyminiszter Kéri Miklós szabdakai és Markovics Lajos dr. szolnoki kir. alügyészeket kölcsönösen áthelyezte. Az áthelyezés az Olay Lajos orsz. képviselő és Kéri dr. alügyész közt egy váltóirányú alkalmával felmerült s lovas uton elintézték affaire következménye. Ennek az esetnek különben folytatása lesz a budapesti büntető törvényszék előtt, melyet az igazságügyminiszter az ögy elbírálásra delegált.

* Falb újabb jóslatai. Falb Rudolfól újabb közlemény jelent meg, a mely szeptember 28-ak elsőrendű kritikus napnak jelöli ki. Ugyane jelentés szerint e hó 14-dike, vagyis vasárnap szintén válságos nap lett volna, de csak harmadrendű s hasonlóképp szept. 23-ka is, míg szeptember 28-ika forduló pontot fog képezni. Utána valószínűleg megkezdődik a havazás a hegyekben. Ez, ha tartos, akkor rendszeren elejt veszi a nagyobb esőzéseknek, ugy, hogy október 2-ka után az időjárás derültebb lesz.

* „A gyilkos kéz”. Ujvidékről írják a Budapesti Hírlapnak: A Matica szerb irodalmi társulat a mult heten tartotta rendszeres közgyűlést a szerb színházban, melyen a vidéki tagok közül is sokan jelentek meg. Az elnök, Dimitrievits Mihos, rövid szavakkal üdvözölt az egybegyűlt tagokat, a gyűlést megnyitották nyilvánítva. Bozsicski Milan dr. (Miletics leghibebb utódja) interpellálja az elnököt, hogy miért van a jegyzőkönyvben hangsúlyozva, hogy Dimitrievits Mihaly gyilkos kéz által mult ki. (Tomits Jasa gyilkolta meg. A szerb.) Ennek nem szabad így lenni, mert egyetlen tagról sincs megmondva, mily halállal mult ki. A többség azonban kimondta, hogy a jegyzőkönyv változtatással maradjon. Elre fülköltök larma és zaj keletkezett és a radikális Bozsicski Milan dr.-ral az elnök a közgyűlés tervét elhagyta. Az omladisták körében e miatt nagy az elkeseredettség. A közgyűlés a Matica elnökét újra egyhangulag Dimitrievits Mihos országyűlési képviselőt választotta meg. Aelnök Novits Pál horvátországi tartománygyűlési képviselő lett. A közgyűlés lefolyása elnök felütést kellett.

* Miker a biztos ur mulat! A martoni közs. biztos az elmúlt heten O-Kanisán Julkánál mulats közben összeget egy uri emberrel, ki éppen kocsit volt keresendő, mely őt a horgási vasut-állomáshoz vige, mivel neki az nap még Szegeden kelle lennie. A biztos szives készséggel ajánkozott, hogy az ő kocsija rendelkezésére áll az utasnak, csak még egy-két kvaterkát igénynek, azután indulhatnak. Az egy-két pohár boroskából 12 is lett (persze az uri utas szamlájára), de csak — nem indultak. Egy újabb s erélyes felhívásra azonban mégis felült a biztos ur vendégével és két esendlegénnyel a kocsira, de csak azért, hogy egy másik, a város végén levő koresmárral leszállhasson. A biztosal leszálltak a esendlegények is bent újra kezdődött a murt. Az idegen uri ember azonban nem vette tréfára a dolgot, kőzibe vágott a lovaknak és szépen a fakönpel hagyta a biztos urat, kinek szégyen-szemre kutyajors-pontot kellett megteüni hazáig az utat, korgotte saját fogatát, melyet az utas szépen vissza küldött egy felfogadott embertől. — Így mesélt ezt el a „Zenta és Vidéké”-nek — egy szemtanu.

Rovás.

„Ellenzéki modor” ezim alatt vezérezikket közöl laptársunk a „B-a”, melyet originális terojánál fogva érdekesnek tartunk ismertetni.

A ezikkben tisztelt szomszédunk a megyei ellenzéki lapokban nyilvánított modort ostorozza s zombori lapot is, említvén, — indírecte nekünk is erkölcsi oktatást tart a jó és rossz modorról.

Jó modorának mindjárt példáját is adja a tisztelt szomszéd, azzal, hogy földesúri magát, mondván, miszerint sem nem ideges, sem nem türelmetlen, mert ha az volna „akkor egészen más stílusból” felelgetne a „szottizok”-ra. Azt mondja, hogy soha sa mutatta, hogy haragszik s „ez a nyugalmas önuralom kulsőleg is bizonyította igazságát.” Hozzászókat a „maeskezenehez” s „legjobb ízt akkor alszik, mikor ablaka alatt legzavaroatlan veszekednek hangjai.” E semmi esetre se irigylésre méltó „nyugalom” azonban, most már veszni kezd, még pedig az ellenzéki ezikkék azon rossz modora miatt, melyel „ők nem az orra mászó legyeket akarják tulajdonképpen lóverdesni, hanem a légyverés csak hamis jözeim arra, hogy paszkolhassák az orosz lányt!”

(Lássuk azt a medvét!)

Az orra mászó legyek leverelését csak eltűné a „külső” igazság kedvéért a szomszéd, de hogy e hamis jözeim alatt az ellenzék elég vakmerő legyen az orosz lányt paszkolni: „itt már kezd a dolog a kedélyesség terét elhagyni.”

Ily körülmények között idegesség ide — türelmesség oda, meg kell mutatni a házsártos ellenzéknek, hogy mi az a jó modor? Legott hozzá is fog a most már éppen nem nyugalmas szomszéd jó modoru lekezdéséhez.

Kezdi ezzel a finom mondással:

„ma már a vármeze minden sarkán van egy-egy árku papirus, melyre hetenként egyszer vagy kétszer ragálnakat kennek föl a nyomdásokok-kei.” — Szemérmelmenten visszaelve a saját szabadságát, mint kocs gyormok a gyujtáló — egyébre se használják találat, mint arra, hogy masok besünte-ke szurkájának vele! . . .

De legűnődöklőbb ez a mondat:

„Es a tüneg . . . molón habzsolja a mellözött dühnek szegénypir nélkül fontoskodó gyalázódassat . . .”

Bravó tisztelt szomszéd! Ez aztán az igazi jó modor.

Mohó habzsolása a mellözött dühnek! Ez aztán a „Kraft-auszdrnek!”

Szegénypir nélkül fontoskodó gyalázódás!

Ez aztán a shaksperei harag-kitörés! Mindez azonban csak szó-szó-szó, — mind Hamlet mondja. A szomszéd ennél hathatósabb eszközt is tud arta, hogy az ellenzékét jó modorra tanítsa.

Es ezen eszköz — a t. szomszéd ki meri nyilant mondani, nem egyéb, mint a „tettlegesség”!

„Szegénypir nélkül fontoskodó” arcezal mondja ezt t. lap-

társunk, — s mondja akkor, mikor az ellenzéknek a jó modorról lezéklet akar adni.

S mivel indokolja a bősült sárgalpa a „tettlegesség” eszméjét?

Hadar ugyan sok zöldséget össze-visza, de mi csak a leg-szaftosabb mondásait idézzük.

Szöröl-szóra ezeket köpködi ki „mohó habzsolásával a mellözött dühnek:—

„Mert végre a komiszások szótára se végtelen . . . stb”
Hogy ez mennyire igaz, napnál fényesebben beigazolta a jó-modoru szomszéd.

Es hogy ha az olvasó közönség azt hiszi, hogy mi a legvas-tagabb s legotrombóbb kifakadásokat öllöztük ki a „phlegmatikus” Bácskából akkor igen téved.

A ezikkék a vége az, mely teljes világot vet arra a modorra, a melylyel az „orszály”-t védelmezi a laptárs. O-zintén megallva némi restelkedéssel nyulunk ehhez a dörgelemes „vég-belejezés”-hez, melyly a „Bácska” „quos-egó”-ját megtéteüni jó-nak látta.

Es ezerszer becsinatot kérünk lapunk olvasóitól, hogy ily önfeleltségre esábitatjuk magunkat, de ez egyszer egész valójában be akarjuk mutatni a megye „hivatalos” sajtóját, melyet maga a főispán szalmaz, melynek minden betűje főispáni korrek-czióban részesül, s melynek kezzel lábbal védelmeztet „orszály”-ja algha nem szűntén a főispán.

Lássá a közönség, hogy amilyen sülyedt a megye közelete, hivatalos organumában époly hű tükörére lel.

Ime szöröl-szóra az a végszó, melyet a t. szomszéd az ellen-zéki lapokhoz intéz:

„Ezek után nem marad más hátra, mint a tisztesség és lovaságosság kötelességeire figyelmeztetni a **közál-lapotok pöczegődreinek gyepmestereit**, felba-raítálag óva inteni őket, hogy a masok állítólagos tisztog-atása közben úgy be találják magukat **piszkítani**, hogy ha mikosakodnak is valaha a nagyjából, de a **szag örökre** beléveszi magát az **irodájukba**.”

No már igaz?! Az ellenzék kenytelen a nyakig sárba merült megýöt sok szenyföltölt megítisztítatni, de azért még a — **pöczegődrök közönségét vezérezikketben nem traktálta olvasó szövegével** soha!

Es ha ez az a jó modor, a melylyel a Bácska oly annyira fölöttünk éri magát, úgy akkor hát ezt a modort csak tartsa meg magának: mi nem kérünk belőle!

Törvényszéki csarnok.

A déronyai jegyző bünei.

F. hó 20-án villámként járta át városunkat a hir, hogy a csendőrség Déronya község jegyzőjét törvényszéki letartóztató vég-zés alapján a megyeház börtönébe szállította. Az eset annyival is nagyobb szenzációzt idézett elő, mert a déronyai jegyző Antits Jusztin egyike volt a megyehéli jobbhírű jegyzőknek, kiről eddig temmféle vádak nem hallatszanak. A letartóztatás okairól követ-kezőkben értesítjük olvasóinkat: Antits Jusztin a mult évben szóba hozta a déronyai községi képviselet előtt, hogy az italmérsi jogot jó lenne a kinstártól megváltani, azonban a községi képviselet egyhangulag ellenzete azt, miért is Antits az ülésről fölvetett jegyzőkönyv e részt megmagisította s bejelgátta, hogy a községi képviselet megbizta őt és a bírót, miszerint tegyenek 700 frtig terjedő ajánlatot a kinstártól. Antits Jusztin azonban már akkor a község nevében lérbevette a zombori m. kir. pénzügyigazgató-ságtól a regalét 1249 frtért s dacára a közs. képviselet ellenzé-sének, dacára a hamisításnak is, mely csak 700 frtig terjedő ajánlat megtételét engedí, egyszerűen megkezdte a koresmák italmérsi jogainak kezelését. Ezt látva a községi képviselet, — egy későbbi ílés alkalmából kérdőre vonta a jegyzőt, a ki az előbb megmagisított jegyzőkönyvre hivatkozott, mondván, hogy a község őt megbizta a regale kibérlesével. Ez alkalommal ismét megmagis-ította a jegyzőkönyvet, felteglátván azt, hogy a község felő s-séget vállal a regale-bérítését kötelezettségéért a kinstártal szemben.

Igy tehát Antits Jusztin a kinstártal szemben a község meghatalmazottjaként, a községgel szemben, mint magánvallalkozó szerepelt s altabban megmagisította az ülésről vezetett jegyző-könyveket, hogy minden eshetőségekkel szemben fedezve legyen.

A följelentés megtételénvén ellene a zombori kir. törvényszék fenytő osztályának, az Mayer Károly kir. trvszéki aljegyzőt bizta meg a vizsgálat vezetésével, a ki Déronyára menvén, hozzá fogott a bűnügyi vizsgálathoz.

Alig nyult azonban ezen fontebb leirt egyszerű közikirat-hamisítás megvizsgálásához, már is özönével bukkaat reá az évek hosszú során át titkolt bűnök egész sorozatára.

Jelenen kisült első láttára, hogy a községi pénzek a legvak-merőbb módon sikkasztának el s hamarosan szembetűnt, hogy a jegyző 112 frt betétpénzt s 49 frt most leleteltet árvaagyon biz-tostási díjat használt fel saját ezéjaira.

A további vizsgálat folyamán kiderült, hogy a jegyzőnek társai is vannak a hivatali sikkasztás terén.

Jelenen Doroszlóvac Mladen volt, községi pénztárnok 621 frt 25 krt sikkasztott. Gein Simon közygám az árvaszázból 1618 frt 08 krt elisikkasztott. Kisült, hogy Thaherer István volt közs. bíró ellenőrzési kötelességét elmulasztotta és soha se rovansolta a pénztárt s ezáltal bünrészessé vált. Kisült, hogy évek hosszú so-rán át kétféle napló vezetett: egy hamis és egy valódi.

Azonkívül anyyi polgári természetű, elévült és el nem évült bűnvádi panaszok merültek föl, hogy azoknak se száma se szeri.

Az erélyes vizsgáló bíró f. hó 19-én este 1/2 7 órákor kihir-dette a vádolt jegyzőnek, hogy letartóztatja őt s legott átadta a csendőrségnek, mely másnap Zomborba, a megyeház börtönébe szállította őt. Antits a letartóztatás ellen apellált, de a törvényszék főlebbezését alaptalannak találta, s így továbbra is vizsgálati fog-ságban marad. Társai egyelőre szabadon járnak, de valószínű, hogy ők sem kerülki el megérdemelt sorsukat.

A letartóztatott jegyző már védőt is vallott Kozma László ügyvéd személyében.

A további fejleményekről értesíteni fogjuk olvasóinkat.

CSARNOK.

A szélhöz.

Száguldozva rohansz a Roppant garral dolgozol
Tóres pusztaságon; Zúgva-bögye váltig;
Ha a gyöngye ellenáll; A mi munkánk nem máson,
Egyszeriben már rom. A sikeren látszik.

Az erőset azonban Főfelé törsz, szemetet
Kikerülőd menten; Hordván a felhőkbe;
Tanuljon más tetőléd; Mi is törünk főfelé —
Én sohase tettem. Szabadulni tőle.

Jobbrul-balrul elshansz Hanem egyben mégis csak
Erődből otthagya; Megegyezünk szépen;
Lennél férfi, maradnál. Fűtyülsz te a világnak —
Bárha verbe—fagyba. És mi azonképen
Révész Ernő.

Irodalom.

— A „Divat-Szalon” a magyar irodalom legdisze-sőbb, legartalmasabb s legelőcsőbb szépirodalmi divatlapja negyedik évfolyamát kezdi meg, azzal a pompás és tartal-mas számmal, melyet október elején adogat ki. Divat-resze remek kivitelű rajzaival, érthető, magyaros leírásai-val s a divatos kézimunkák állandó szakavatott tan-folyamával, ugy a külföldi, mint a hazai divatlapok fölött áll. Szépirodalmi része pedig bármely nagy szépirodalmi lappal állja ki a versenyt. Költeményeket, elbeszélé-seket, tárcákat elsőrangú íróktól közöl, fordításai eddig-előre a francia, orosz, olasz, angol, új-görög, német stb irodalomból mutatnak be sikerült közleményeket. Októberi száma Gyarmathy Zsigánótól kezd egy hosszabb elbeszélést, költeményt Sully Prudhonmetől, Radó Antal mű-fordításában stb., továbbá találkozzunk benne F. Gyujtó Izabella. Nogáll Janka nevével. Ismerteti a fővárosi élet nevezetesebb eseményeit, s állandó rovatot tart arra, hogy olvasói egymás között is kicserélhessék gondolataikat. S ha e dús tartalom mellett felemlíjük, hogy a „Divat-szalon” előfizetési ára egész évre csak 6 frt, méltán felhívhatjuk rá a t. hölgyközönség figyelmét, melyet a „Divat-Szalon” teljes mértékben megérdemel. Elő-fizetések posta-utalványon a „Divat-Szalon” kiadó-hiva-talaba (Budapest, Gizella-tér 1. sz. Haas-palota) inté-zendők.

Budapesti értesítő.

Az ősi idény beálltával újofog felmerülnék a különféle be-szerzések gondjai; ezek megkönnyebítésére ajánljuk t. olvasóink-nak következő jobbirvű ezeket:

Schrodl Emil első magy. kir. műkögyára (Budapest, VIII. Csokonai-utca 8. sz.) alapított Béesben 189., Budapes-ten 1885-ben, a legmegeleppőbb márvány- és terméskő-utazatókat gyártja, melyek oly szilárdak mint a természetes kőtermények, s az egész birodalomban vannak már ezekből készített homlokzat-s s egyéb épület-diszek alkalmazva. Különösen ezészerű ezen anyag a kijárt és romlott lépcsők javítására, s máris mintegy 80,000 lépcső javítottat ezen anyaggal, mely a természetes márványhoz egészen hasonló, s szilárd alakban a kofaragó által ugy dolgoztatik ki, mint bármely más terméskő, melytől megkülönböz-tetni nem lehet, rendkívül tönör és kemény, azonban 60 száze-llekkal olcsóbb mint a terméskő vagy márvány. Feltalálója Schrodl Emil, Budapestben. Béesben, Prágában, Triesztben, Londonban, stb. nyert kiállítású kitüntetést. Budapestben számtalan épület kő-disz-it-ményei az Andrássy-uton és köröten ezen anyagból készült, ugy-szintén láthatók a városi tégel kereskedelmi múzeumban is, ezen műkövekből készített faragványok. A Schrodl-féle műkö-gyár el-vállal mindenmennyű kő-javítást a legutányosabb árakon, valamint kofarago munkákat bármely ssyken s a legszebb kivitelben.

Palm Albert gép- és gőzüzem-felszerelőinek telepe, Budapest, VIII. népszínház-utca 18. sz., készít minden rendszerű és szerzetű felszerelést, ellenőrző csapokat a fűtőnyelg előrt 1/4 Withworth-esavarral; rugó merlegeket, löket- és fordulat-számla-lókat, egyszerű és kettes vízszimmerket, indikátorokat Richards után homérokét minden nembn, mútáni és magán ezélokra. Sok éven át gyakorlatilag nyert tapasztalású a műszaki tereen képesti Palm Albertet e különleges műszaki készőlekek előállítására. s általában el van ismervé e szakmáiban kitűnősége, s méltán ajánlhatjuk tisztelt olvasóinknak, hogy ez irányban szükségletei fedezésére hozzá forduljon. Kivánatra képes árjegyzékét ingyen és bérnetve küldi meg.

Helle Antal kőeláru-gyáros, Budapest, váci-körút 43. szám alatt nyitott gazdagon felszerelt raktárt, hol a malom-ipar, szam alatt nyitott gazdagon felszerelt raktárt, hol a malom-ipar, szeszgyárak, serfőkök, bonyák, gépgyárak, hajógyárak, tüzelő-gé-ped részére szükségesleteket mindennemű kő-eláru a legnagyobb választékban találhatók s legutányosabban kaphatók. Helle Antal őt éven át önáló vezetője volt atyja, nehaj Kéle Károly poszonyi hírneves költőgyárnak s mint specializált útjutasok és jobbitások által törekedtetit feutalmulni szakmájában versenytársait, s nyitott önálló üzletet Budapestben, melyet t. olvasóink partfogásába legme-gelőbbben ajánljuk.

Bittner János egyházi szerék a bronzmű-áru-gyára Budapestben (VII. dohány-utca 47.) legdiszebbben és legutányo-sabban készít mindennemű egyházi szereket, kelyhekett, szentség-tartókat, keresztetket, sat. akármily rajz vagy minta szerint. Gyári felszerelése oly tökéletes, hogy ennek folytán az összes templomi felszereléseket bármely kereskedőnél olcsóbban szállíthatja, a leg-jobb kivitelben, jóttállás mellett. Minden javítás, tűzaranyozas vagy ezüstözés gyári áron leg hamarabb készöl. Teljes lekiismerettel ajánlhatjuk t. olvasóinknak, de különösen a fűtőszelendők kérés-nak beees figyelmébe és partfogásába.

A főváros egyik legismertebb és leghírnevesebb fogtósza Gáspár József, kinek műterme váci-körút 16. szám alatt a modern tudomány követelményei szerint van berendezve. A motétek kéjgáz alkalmazásával eszközöltetnek, s plombrázások, műfogak egész fogsorok a legjobban és legutányosabban készí-

telnek, mert is lelkiismerettel ajánlhatjuk t. olvasóink figyelmébe.
Az őr-öltöny-készítés terén eseményt Képez Péntek Lajos polgári és egyenruha-szabó (Budapest, kerepesi-ut 79. szám, a központi pályaudvar közelében) praktikus találmánya, melyről már is meghódította a főváros intelligens közönségét. „Hungária-gavallér-öltöny” név alatt már általánosan ismert és kedvelt ez a tetszős fagon ruházat, melynek magyaros jellegét az paszománt-szegélyes és színzóratos díszítése, s formás szép állása egészen eltérő az eddig ismert szabóktól Péntek Lajos egyenruha-szállítója a magy. kir. államvasutaknál, és a nemzetközi halott- és temetőkezelő-társulatnál. katonai egyenruhát pedig egy a legmagasabb tiszt-köröknek, mint az önkéntes szolgálatot teljesítő uraknak teljes megalégedésre szállít, miért is legmegelőbb ajánlhatjuk egy polgári mint egyenruhák készítésére Kívánatra mintát és árjegyzéket bérmentve küld.

A szept. 3-án megnyílt borkiállításán a kereskedelmi múzeumban igen gazdagon bemutatva a bórpar. Legszébbé eszo itt a Klapka János szíjgyártó (Budapest, külső stáció-ut-sza 10) szekrényben látható, mindennemű löszerszám, lovagló és istálló felszerelés, s általában minden eszköz, melynek ára a legutányosabb. Klapka János számos kiállításon nyert már kitüntetést, az 1888. évi pécsi kiállításon jury-elnök volt. osztr. eszárí és magy. királyi szabadalom tulajdonosa, s az egész országban el van ismerve jeles készítményeiért, mint legmegelőbbé iparos.

Az aradi kiállításról.

Az aradi kiállítás fényes sikere sokban az abban résztvevőknek köszörhető, méltó tehát, hogy általánosan ismertekké legyenek a hazai nagy közönség előtt, s e czéleből közöljük leírását kiállított tárgyaiknak.
Stowasser A. hangszergyáros Budapestről (II. ker. lánchíd-utca 5.) az iparszarnokban egy díszes és nagy szekrényben mutat be tüvő, réz, vonós és verő hangszereket, valamint egy gyöngyörű művű czimbalmot, melyek tanúsítják, hogy Stowasser a hangszergyártás terén mily sokoldalú és szép eredményeket ért el, a mi különben azon körülményből is kitűnik, hogy Stowasser a m. k. honvédség s a es. és kir. állandó, hárszer hangszér-szállítója. Még vagyunk győződve, hogy Stowasser sok legmagasabb kitüntetése mellett, az aradi kiállítás első díját, az állami érmet fogja sorozhatni.

Az iparszarnok egyik kiemelkedő csoportja Kallap János mézeskalács és viaszgyertya-készítő kiállítása. Viaszgyertyái a legszöbbek e nembn, s Kallap János ura je e czikk Délmagyarországot. Nagy mézraktárát ujjában méhsőr készítésre használja fel, s meg vagyunk győződve, hogy e nagyfontosságú egészségügyi cikk oly elismerést és elterjedést fog nyerni, mint Kallap János egyéb készítményei, melyek általánosan mint legjöbbek e szakmában méltányoltatnak a nagy közönség által.

A gazdasági szarnokban általános figyelmet keltének a jó hírben álló Redlich, Ohrenstein és Spitzer czég által kiállított malomkövek egy nagyságuknál, mint szép kivitelűnek és kitűnő minőségűnek fogva. A nevezett czég, mely a hazai iparban a cemenzgyártási ágban első rangu állást foglalt el, nemrég Ujvidéken nagyszabású malomkövyártat állított fel, melyben szerbiai édesvízi quarex bányákból származó nyers kövekből egy a gabona mint más nyers termékek őrlésére rendelt malomkövek állítatnak elő és ezen malomkövek már is a legjöb eredménytel alkalmazást találnak a hazai malomoknál, melyek a leg-hizelőbb elismeréssel nyilatkoztak a kövek minőségére felett. A bécsi gazdasági kiállítás pedig ezen köveket a legnagyobb kitüntetésben részesítette, a mennyiben és pedig egyedül csak ezeknek a nagy díszokmányt ítélte oda, míg a számos egyéb kiállított malomköveknek azok között a híres francia Laforté kövek csak al-sőbb fokú kitüntetések adományozott. Nem kételkedünk, hogy az aradi kiállításon is az érdemelt elsőfokú díjat fogják elnyerni, és hogy a szakközönség, melynek figyelmébe ezennel a szerbiai édes-víz-quarex-malomköveket a legjöbben ajánljuk, ezennel a szerbiai édes-víz-quarex fedezni és magát az idegen származásúktól emancipálni fogja.

Gallauner Károly szerkovács és mérleggyáros, Budapest, II. főutca 18. sz. a gépszarnokban mutatja be tizedes-mérlegeit, melyek új találmány rendszerűek; előnyük abban rejlik, hogy élők nem romlik meg, bármily súlyu teher is dobátik rá, ha hídja lezárva van. Bemutat továbbá olomzargőgőket, melyek az államvasutak részére készülnek; ezek kiválósága abból áll, hogy az olomzat nem lehet meghamisítani, sem kinyitni, mint az a többieknél történik. Fillozera-feeszkendőkát is készít, melyet egy esavár által lehet szabályozni s feltüntetni, hány gramm szénké-veg feeszkendtetett be, főelőnye pedig, hogy a földbe szuras után a feeskendes a kihúzás által idéztetik elő, a nélkül hogy ráútni kellene.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11. 65 p. Meter — glatt und gemultert (ca. 180 verich. Lual.) — veij. roben- und hüdnweje porto- und solficeiro das Fabrit-Devot G. Henneberg St. u. St. Hofl. Zürich. Múiter umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Uj Vasuti menet-rend,

érvényes 1890. évi június hó 1-étől.

Budapest — Zimony — Belgrád.				
	502.	506.	504.	512
	kol. expr.	szem. v.	gyors v.	vegyes v.
Budapest	2.35 reg.	7.55	2.40	9.45 es.
Kiskörös	4.31 "	11.04	4.52	1.59 re.
Szabadka	5.44 "	1.46	6.26 est.	5.24 "
Csantavér		2.11		6.18 "
Topolya		2.34	6.59	6.45 "
Hegyes-Peketehegy		2.56	7.16	7.30 "
Verbász-Küla		3.16	7.30	8.38 "
O-Kér		3.34	7.44	9.15 "
Kiszaics		3.51		9.47 "
Ujvidék	7.40 reg.	4.19	8.21	12.18du.
Karloicza		4.41	8.37	12.30 "
Zimony		6.35	9.45	7.15 "
Belgrád		9.09	6.45	10.05 "

Baja — Szabadka.

	2501.	2511.
	személy v.	vegyes v.
Baja	10.26 d. e.	6.50 este
Bikty-Borsód	11.05 "	7.51 "
Bács-Almás	11.45 "	8.47 "
Csikéria	12.10 d. u.	9.21 "
Szabadka	12.40 "	10.00 "

Szabadka — Eszék.

	812.	816.	814.
	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.
Szabadka	5.84 reg.	2.10 d. u.	6.55 est.
Tavankut	6.09 "	2.50 "	7.26 "
Bajmok	6.40 "	3.19 "	7.52 "
N.-Milities	7.25 "	4.12 "	8.34 "
Z O M B O R	8.05 "	5.00 "	9.02 "
Prigl.-Sat.-Iván	8.36 "	5.35 "	9.29 "
Szonta	8.55 "	5.57 "	9.46 "
Gombos	9.11 "	6.16 "	10.01 "
Dálya	11.20 "		
Eszék	12.18 d. u.		

Eszék — Szabadka

	813.	815.	811.
	vegyes v.	vegyes v.	vegyes v.
Eszék			3.40 d. u.
Dálya	4.30 reg.		5.08 "
Gombos	5.57 "	9.15 d. e.	6.24 "
Szonta	6.13 "	9.34 "	6.46 "
Prigl.-Sat.-Iván	6.30 "	9.54 "	7.09 este
Z O M B O R	7.06 "	6.49 "	8.10 "
N.-Milities	7.26 "	11.13 "	8.38 "
Bajmok	8.12 "	12.00 "	9.37 "
Tavankut	8.32 "	12.22 d. u.	10.02 "
Szabadka	9.02 "	12.55 "	10.42 "

Szabadka — O-Becse.

	5911.	5913.
	vegyes v.	vegyes v.
Szabadka	4.40 reg.	3.42 d. u.
Békova	5.10 "	4.13 "
O-Kanizsaszállás	5.42 "	4.45 "
Bogaras	6.06 "	5.11 "
Zenta érkezik	6.34 "	5.39 "
" indul	7.04 "	5.59 "
Ada	7.40 "	6.36 "
Mohol	8.08 "	7.04 "
Bács-Petrovorszello	8.28 "	7.23 "
O-Becse	8.55 "	7.50 "

O-Becse — Szabadka.

	5912.	5914.
	vegyes v.	vegyes v.
O-Becse	4.48 reg.	4.05 d. u.
Bács-Petrovorszello	4.18 "	4.36 "
Mohol	5.50 "	5.08 "
Ada	6.05 "	5.24 "
Zenta érkezik	6.39 "	5.58 "
" indul	6.59 "	6.18 "
Bogaras	7.29 "	6.48 "
O-Kanizsaszállás	8.05 "	7.24 "
Békova	8.23 "	7.43 "
Szabadka	8.50 "	8.10 "

Szabadka — Baja.

	2512.	2250.
	szem. v.	vegyes v.
Szabadka	5.45 reg.	2.45 d. u.
Csikéria	6.31 "	3.20 "
Bács-Almás	7.18 "	3.52 "
Bikty-Borsód	8.02 "	4.36 "
Baja	8.52 "	5.02 "

Belgrád — Zimony — Budapest.

	501.	503.	505.	511.
	expr. v.	gyors v.	szem. v.	vegyes v.
Belgrád	3.02 reg.	5.30 reg.	8.25 re.	3.20 d. u.
Zimony	3.12 "	5.40 "	9.00 "	3.32 "
Karloicza				
Ujvidék	4.43 "	7.43 "	11.16 "	7.19 est.
Kiszaics				
O-Kér				
Verbász-Küla				
Hegyes-Peketehegy				
Topolya				
Csantavér				
Szabadka	6.38 "	9.46 "	2.25 "	11.28 "
Kis-Körös	7.54 "	11.06 "	4.21 "	2.13 reg.
Budapest	10.05 "	1.20 d. u.	7.30 es.	6.40 "

HIRDETÉSEK.

Bécs 1873. Erdem-érem. Budapest 1885. Nagy díszokl. Eszék 1889. Díszoklevél. N.-Palánkán 1887. Arany-érem. London 1879. Díszokl.

Csik József

ész. és királyi kizár. szabadalm.

első szeremi portlandcement- és vízhatlan mészgyár

BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár:

BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart S. sz.

A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint a u. erd. építő-közönség kényelmére Zomborban, Heindlhofer Róbert fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland cement és vízhatlan mész

folytatnosa legjöb s egyenlő jó minőségben kapható.

Arjegyzekek s magyarozat kívánatra kész-séggel megküldtetik.

Páris 1867. Bronz-érem. Keeskenét 1872. Ezüst-érem. Ujvidék 1875. Arany-érem. Szeged 1878. Erdem-érem. Triest 1883. Arany-érem.

Sarg gyeerin fog-cremeje.

A togak rövid használat után ni-szepsége, küliözhetlen fogtisztözzer.

KALODONT

Közegészségügyi hatóság által megvizsgálva.

Igen hasznos útra. Illosan fölödít. Ártatlan a leggyöbdebb fogmázra is.

N.B. Németországban, Franciaországban stb. a legnagyobb eredménnyel van bevezetve az udvarnál. a legnagyobb körökben valamint a leggyöb-szerűbb polgár házban is használatban. Kapható gyógyszerészek s illatszertárusoknál stb. 1 darab ára 357 lcr.

A SOULAC-I APÁTSÁG (Francia-Ország) Dom MAGUOLONE, prior Főtisztelőndő Benedek rendi atyái

FOGVICE, FOGPORA és FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM : Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kitüntetések Feltalaltott 1373 ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

A főtisztelőndő benedekrendi atyák fogví-zének használata, naponkint néhány cseppet vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak ottvaszát melyeknek fehérszert és szilárdosító kölcsönöz, a mennyiben a foglust erősíti s teljesen egészségesé változtatja.

Szolgálatot tesznek tehát olvasóinknak, midőn öket ezen régi és practicus készítmények-re figyelmeztetjük, melyek a legjöb gyögy-szert és a fogtájás elem egyedül ővszert képezik.

A ház nagypalotát 1867-ben. 106 & 108, rue Croix-de-Seguy Veszergényok

SEGUIN BOURSAUD

Kapható minden nagyobb illatszertárban és gyógyszerészeknél.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részv. társaság

UDAPESTEN.

GYÁR és IRODÁK: VÁROSI IRODA és RAKTÁR: VI., külső váci-út 1096/99. szám. VI., Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő szilárdszerkezetű, számos első díjakkal kifűntetett:

SCHLICK-féle szabadalmazott 2 és 3 vasú ekéit

és szabadalmazott melyítő ekéit, melyítő ekéit önzetékkel, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle

EGYVASU EKÉIT,

talajmivelő eszközeit, boronáit és rűgtörő hengereit,

SCHLICK-féle szabadalmazott „Haladás” sorbavető-gépeit

Szörvavető gépek többször ekkre alkalmazható tengeri- és repültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és jargányeszlő készülétek, gabonaszitató rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és daralók, örlőmalomok és olajmalom-bereendezések. Eredeti amerikai kévetők és marok-rakó arató-gépek és fűszaló gépek.

Legutányosabb árak. — Előnyös fizetési feltételek.

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.

Mintaraktár Zomborban: ROMBAY DEZSÓ urnál.